

- POÉSIES BASQUES -

DE

BERNARD DECHEPARE

d'Eyheralarre

(PROVINCE DE BASSE-NAVARRE)

NOUVELLE ÉDITION

Absolument conforme à la première de 1545

BAYONNE

P. CAZALS, imprimeur-libraire,
2, PLACE DU RÉDUIT, 2

clō lō ccc LXXIV

R 37 / 4 / 15

EXEMPLAIRE N° 40

BAYONNE. — IMP. P. CAZALS, PLACE DU RÉDUIT, 2

POÉSIES BASQUES

DE

BERNARD DECHEPARE

P. J. de H. de
Bayona

POÉSIES BASQUES

DE

BERNARD DECHEPARE

d'Eyheralarre

(PROVINCE DE BASSE-NAVARRRE)

NOUVELLE ÉDITION

Absolument conforme à la première de 1545

BAYONNE

P. CAZALS, imprimeur-libraire,
2, PLACE DU RÉDUIT, 2

cd Is ccc LXXIV

AVANT-PROPOS

En publiant cette nouvelle édition du premier livre basque imprimé nous nous sommes proposé de donner autant que possible aux linguistes, aux philologues, aux bibliophiles, une copie exacte de l'unique exemplaire connu de cet introuvable ouvrage dont l'importance ne saurait faire aucun doute, au double point de vue bibliographique et scientifique. Nous avons donc essayé de reproduire, dans la mesure où cela nous était permis, le précieux texte, page pour page, ligne pour ligne, mot pour mot et faute pour faute.

Telle n'avait point été, semble-t-il, la préoccupation des personnes qui, il y a vingt-six ans, ont réimprimé, à Bordeaux, les poésies de Dechepare. Aussi leur édition, bien qu'accompagnée d'une traduction française, n'est-elle point aussi recherchée qu'elle devrait l'être. Hâtons-nous de dire que M. Gustave Brunet, l'habile érudit par les soins de qui cette réimpression a été faite, ne saurait en aucune façon être rendu responsable des déplorables corrections que des « bascophiles » plus ou moins compétents ont volontairement apportées au vieux texte.

Nous nous sommes servi d'une copie manuscrite, prise sur l'original, et nous avons fait collationner au fur

et à mesure les épreuves avec l'unique exemplaire conservé à Paris, à la Bibliothèque Nationale, sous le numéro Y_A⁶¹⁹⁴ (réserve). Malheureusement, une circonstance indépendante de notre volonté ne nous a pas permis de faire opérer cette révision en temps utile pour la première feuille; de là quelques erreurs dont deux ou trois seulement ont une réelle gravité, mais que nous avons cru devoir relever toutes, pour que notre publication fut véritablement irréprochable, dans un erratum minutieux qu'on trouvera à la fin du volume.

Nous ne terminerons pas sans remplir un devoir de reconnaissance. Nous remercions ici publiquement de leur utile et généreux concours, M. Abel Hovelacque, le vaillant directeur de la savante Revue de Linguistique, qui a consenti à se charger de l'ennuyeux travail du collationnement, à Paris, et M. Julien Vinson, l'un de ses plus fidèles collaborateurs, dont les études linguistiques euscariennes ont été si remarquées, qui a bien voulu diriger et surveiller cette réimpression, et qui nous promet, comme complément au présent volume, une notice bibliographique et un vocabulaire linguistique que nous comptons publier prochainement.

Bayonne, le 24 novembre 1873.

P. CAZALS.

LINGVAE VASCONVM PRIMI

tiae per Dominum Bernardum Dechepare

Rectorem sancti michaelis veteris

A CETTE PLACE SE TROUVE DANS L'ÉDITION
ORIGINALE UNE GRAVURE SUR BOIS,
REPRÉSENTANT JÉSUS EN CROIX; AU FOND
SE VOIT LA VILLE DE JÉRUSALEM; AU PRE-
MIER PLAN SONT LA VIERGE MARIE ET
L'APÔTRE JEAN

Aduertant Impressor, & lectores quod. z. nunquam
ponitur pro. m. Neq; t. ante. i. pronunciatur pro. c.
Et vbi virgula ponitur sub.ç. hoc modo quod fit dum præ-
ponitur vocalibus. a. o. u. Tunc. c. prononciabitur paulo
asperius quam z. vt in. ce. ci.

ERregueren aduocatu videzco eta noblea-
ri virthute eta honguciez complituyari
bere iaun eta iabe Bernard Leheteri Ber-
nard echeparecoac haren cerbitzari chi-
piac gogo honez goraynei baque eta os-
sagarri. Ceren bascoac baitira abil animos eta gentil
eta hetan içan baita eta baita sciencia gucietan lettratu
handirie miraz nago iauna nola batere ezten assayatu
bere lengoage propriaren fauoretan heuscaraz cerbait
obra eguitera eta scributan imeitera ceren ladin publi-
ca mundu gucietara berce lengoagiae beçala hayn scri-
batzeco hondela. Eta causa honegatie guelditzenda a-
bataturie eceyn reputacione vague eta berce nacione
oroc vstedute ecin densere scriba dayteyela lengoage
hartan nola berce oroc baitu te scribatzen beryan Eta
ceren oray çue iauna noble et naturazcoac beçala bay
tuçu estimatzen goratzen eta ohoratzen heuscara çu-
ri neure iaun eta iabia beçala igortendarauritzut heu-
scarazco copblabatzu ene ignoranciaren araura egui-
nac. Ceren iauna hayec iqhussirie eta corregiturie pla-
zer duçun beçala irudi baçautzu imprimi eraci diça-
çun eta çure esculie oroc dugum ioya ederra Impri-
miturie heuscara orano içan eztena eta çure hatse ho-
netie dadin aitzinerat augmenta continua eta publica
mundu gucietara eta bascoec berceec beçala, duten be-
re lengoagian scribuz cerbait doctrina eta plazer har-
ceco solaz eguiteco cantatzeco eta denbora igaraiteco
materia eta ginendirenec guero duten causa oboro ha-
ren abançatzeco eta obligatu guiren guciac geyneoari

othoyz eguitera dizum mundu honeten prosperoqui
vicia eta bercian parabiçuya, Amen.

VIGNETTE
REPRÉSENTANT JÉSUS
ASSIS ET DEUX
ANGES

¶ Doctrina Christiana.

MUnduyāden guiçon oroc beharluque pēsatu
Iangoycoac nola duyen batbedera formatu
Bere irudi propriara gure arima creatu
Memorioz vorondatez endelguyaz goarnitu.

Eceyn iaunec eztu nahi muthilgaixtoa eduqui
Ez pagatu soldatarie cerbiçatu gaberie.
Iangoycua ariduçu hala hala gurequi
Gloriarie ez emanen hongui eguin gaberie.

Muthilec gure cerbiçutan deramate vrthia
Soldata apphur bategatie haren pena handia
Iangoycoac beharluqueque veçanbat valia
Cerbiçatu behardugu emaytecoz gloria.

Oguirie eztatucussat vilcen haci ereyn gaberie,
Nore cerhaci ereyn vilcen dici comunqui
Obra honac vqhenendu goalardona frangoqui
Bay etare beqhatuyac punicione segurqui.

Ceren ieyncoa egun oroz onqui ari bayçaygu
Gucere hala behardugu harçaz vnsa orhitu
Gure hatse eta fina hura dela pensatu
Goyz etarrax orhituqui haren icena laudatu.

Arraxian

Arraxian ecitian gomendadi ieyncoary
Eta othoy beguiregan perilgucietarie

Guero iragar adinian orhit adi vertarie
Cenbaitere oracione erraytera devotqui.

Goycian

Albadaguie ioanadi elizara goycian
Ieyncoari han gomenda bere eche saynduyan
Han sarcian pensa eçac aycinian norduyan
Norequila minço yçan han agoen artian.

Ilherian

Hilez vnasa orhit adi ilherrian sarcian
Hi nolaco ciradela viciciren artian
Hee yeçala hil beharduc eta ez iaquin orduya
Othoy eguie ieyncoari deyen varcamenduya.

Batheyarria

Elicara içanian soeguie batheyarrira
Pensa eçac handuyala recebitu fedia
Ieyncoaren gracia eta salvaçeco vidia
Hari eguin albaiteça lehen eçagucia

Gorpuz saynduya

Vertan guero so albaiteguinõden gorpuz saynduya
Pensa eçac hura dela hire salvaçalia
Adoreçac devocionez eta galde gracia
Azquen finian emandiaçan recibice dignia.

Curucea

Crucifica iqhus eta orhit adi orduyan
Nola yçan redimitu haren odol saynduyaz
Hare eryo haritudie hire leyan vicia
Pensa ezac nola eman hari vere ordia.

Andredona Maria

Andere honaden leqhura ailchaicac veguiac

Mundu oro eztaquidie hura veçain valia
Ieyncoaren hurranena hura diagoc glorian
Graciac oro vere escuyan nahi duen orduyan.

Oandere gloriosa eta ama ezlia
çutan dago beqhatoren sperança guçia.
Ni çugana nyatorqueçu beqhatore handia
Arimaren saluacera çu çaquiztan valia.

Saynduyer

Saynduyer ere eguin eçac heure eçagucia
Singularqui nortan vaytuc heure deuccionia
Ceyn saynduren vesta daten orhit egun verian
Eta noren ycenetan fundatuden eliça
Orhituqui othoy eguin daguizquian valia

Oracione igandeco

Misericordiaz bethe ciraden iaun ezlia
Othoy ençun yaçadaçu neure oracionia
Biciniçan artian eta erioco phunduyan
çue ydaçu othoy osso neure endelgamenduya
Alteratu gabetarie çure fede saynduyan
Gaucen unsa eguiteco neure azquen finian.

Eta orduyan çue ydaçu indar eta gratia
Beccatuyez vçheyteco vide dudan doluya
Perfectuqui equiteco neure confessionia
Neure beqhatuyez oroz dudan varqhamenduya
Bay dignequi errecebi çure gorpuz saynduya
Bay etare vehardiren verce sagramenduyac.

Exay gayça ginen vayta tentacera orduya

Nontic engana niroyen vere arte guciaz
Othoy iauna enguztaçu lagun çure saynduyac
Enexayac venci enaçan neure azquen finian.

Ene arima orduyan har othoy çure glorian
Nola vaita redemitu çure odol saynduyaz
Eta nie handacussadan çure veguitartia
Eta saynduyequi lauda çure magestatia

Goytz etarrastz eguitenduc buluz etavezticia,
Gorpuçaren cerbiçutan bañazcari afaria
Arimaren saluaçeco ieyncoaren ohorian
Eçayala othoy neque gauça hoyen eguitia
Egunoroz ecin vada aste oroz igandian

Gure artian haur dacussat ixutarçun handia !
Nola dugun cerbiçacen hanbat gure exaya ;
Iangoycua desconoci gure saluaçalia
Eta oroc eçaguen dela videgabia.

Anhiz gendez miraz nago neureburuyaz lehenic
Nola gauden mûdu hunequi hayn vorthizqui iossiric
Hanbat gende dacuscula hunec enganaturic
Oranocoac ygorritu oro buluzcorriric
Eta eztute gueroceoc hantie escapaceric.

Personoro hildenian hirur çathi eguiten
Gorpuzori ustelcera lur hoçian egoyzten
Vnharçuna ahaidiec vertan dute particen

Arima

Arima gaixoa dabilela norat ahal daguien
Hayn viage vortician compaynia faltaen.

Orhituqui ygandian vehardugu pensatu
Cenbatelan eguin dugun aste artan beccatu
Orhit eta ieyncoari barqhamendu escatu
Atorra nola arimere aste oroz garbitu.

Bi pundutan diogoçu gure gauça gucia
Hongui eguin vadaçagu segur parabiçuya
Beqhatutan hil dadina bertan comdenatuya
Berce videric ecin date hobenari beguira.

Ehonere eztacusat hayn laxoden arçaynie
Oxoa hencen eztuyenic bere ardietarie
Gure arimaz cargu dugu iangoycuac emanic
Nola gobernacendugun batbederac sobegui
Condu hersi vehardugun harçaz eman segurqui
Nori baitu vereodolaz carioqui erossi
Hala cinex eztaçana dauque enganaturic.

Contemplatu vehardugu passione saynduya
Eta sendi vihocian haren pena handia
Nola çagoen curucian oro çauriz bethia
Huyn escuyac içaturic eta vuluzcorria

Ohoynequi vreaturic nola gayzquiguilia
Eta arhancez coroaturic mundu ororen iabia
Haren gorpuz precioso eta delicatuya

Gayzqui escarniaturic eta çathicatuya.

Elas orduyan nola çagoen haren arima tristia
Haren ama maytia eta mundu ororen habia
Pena hetan ecusteaz bere seme maytia
Eta hilcen veguietan mundu ororen vicia.

Viocian diraustaçu guertuz ama eztia
Çure orduco doloriac eta vihoz çauriac
Beguiez nola cenacusan cure iabe handia
Orotarie laryola odol preciatuya
Hec nigatic ciradela arinuçu qhonduya.

Orhit adi nola duyan eguin anhiz beqhatu
Heyencausaz merexitu anhicetan hondatu
Bere misericordiaz nola huyen guardatu
Eta dolu vqhen vaduc vertan oro barqhatu
Eta aguian hic eguinen vertan verriz beqhatu.

Orhit adi ie yngoycoaren magestate handiaz
Ceruya lurra ychasoada daduçala escuyan
Saluacia damnacia eryoa eta vicia
Estendicen orotara haren potestatia
Eci escapa hari ehor dauguinian manuya.

Mundu honetan vadirogu batae bereia engana
Bana vercian eguiatic bat bedera ioanenda
Nor nolaco içan guiren orduyan aguericoda
Eguin erran pensatuyac aguerico guciac.

Orhit adi ieyneoaren iusticia handiaz
Nola oroc vehardugun eman qhonda hersia
Eguin oroz recebitu gure merexituya
Eryos dauginian vayta haren meçuya.

Ordu hartan afer date hari apellacia
Hare ehorri eztemayo oren vaten ephia
Ecetare estimacen chipia ez handia
Bat vederac egarrico orduyan vere haxia.

Orduyan cer eguinendut gaixo beqhataria
Arartecoac faltaturen contra iuge handia
Abocacen eztaquique ehore haren gortian
Oguen oro publicoqui aguerturen orduyan.

Elas othoy oroc eguin oray penitencia
Behar orduyan eztuquegu guero aguian aizina
Anhiz iende enganatu doa luçamenduyaz
Seguraturic ehore eztu egun vaten vicia.

Guguirade egun oroz heryoaren azpian
Behardugu prest eduqui gure gauça gucia
Gure gaucez ordenatu osso guiren artian
Guero eztugun eguiteco heçaz azquen finian
Arimaz asqui eguiteco vaduquequ orduyan.

Pensa othoy nola gauden bi bideren erdian
Salua bano damnaceco perileco punduyan
Ehor fida eztadila othoy vanitatian

Saynduyae e jiraden sarthu vanitatez glorian.

Elas othoy hunat vaha beqhatore gucia
Beqhatuyaz damnacendu iangoycuac munduya
Ceren hambat veccatutan deramagu vicia
Eta guhaure gure faltaz galeen gureburuya ?

Arzayn oroc vilcenditu ardiac arraxaldian
Leqhu honerat eramayten eguraldi gaycian
Bat bederac pensaveça arimaren gaynian
Nola saluaturen duen hura vere finian.

Beqhatore yfernuyan dute pena handia
Pena handi ycigarri eceyn pausu gabia
Seculacoz egon vehar hango sugar vician
çuhur denac hara eztohen eguin penitencia.

Harmac eryoaren contra

Eryoa iauguitenda guti vste denian
Eta aguian ez emanen confessione epphia
Hirur gauça albaditu chore ere eguiaz
Nola ere hil vaytadi doha saluamenduyan.

Lehen eguia

O iaun hona aylor cendut beqhatore niçala
Eta gaizqui eguitiaz oguen handi dudala
Nie vaycitut offensatu bide eztudan veçala
Dolu dicit eta damu çure contra eguinaz.

Bigaren eguia

Oiaun hona gogo dicit oren present honetan
Goardaceco beqhaturie vici niçan artian

Othoy iauna çue ydaçu indar eta gracia
Gogo honetan yrauteco neure vici gucian.

Heren eguia

Oiaun hona gogo dicit gariçuma denian
Eguiazqui eguiteco neure confessionia
Vay etare compliceco didan penitencia
Othoy Jauna çue confirma ene vorondatia.

Eta hoyec eguiazqui ehore hala ezpaditu
Albayliaqui duda gabe ecin dateyela salbu
Bere beqhatuyac oro vaditu ere confessatu.
Eta hala çinhex beça nahi eztenac enganatu.

Apezeq ez apezpicuq ez etare aytasayndue
Absoluacen halacoaren eceyn bothereric eztu.
Jangoycua bethiere vihocera sodiagoçu
Guhaure vano segurago gure gogua diacuxu
Gogua gabe hura vaytan hiçac oro afertuçu.

Regla eçac egun oroz honsa heure etchia
Eure gauça gucietan emac diligencia
Eta eure trabayluya duyan penitencia
Jangoycua lauda eçac gauça ororen buruyan.

Honequila albayteça bethiere conuersa
Gaixtœqui ecin ayte gayzqui beci prouecha
Bercer eguin eztaçala nahi eçuqueyena
Ez etare falta oro hiaure nahi duyana
Legue honi segui vedi salbu nahiduyena.

¶ Hamar manamenduyae
Doreçae Iāgoycohat onhestz oroz gaynetic
A Haren ycena ez iura causa gabe vanoqui
Ygandiac eta vestae sanctifica deuotqui
Ayta eta ama ohoraicæ vici yçan luçequi
Ehor erho eztaçala ez etare gaycetsi
Nore veria vayecila emazteric ez hunqui
Vercerena eztaçala ebaxi ez eduqui
Fama gayciq eztemala lagunari falsuqui
Bercen emazte alabac ez desira gayxtoqui
Eçetare vnhasuna lecotbedi iustoqui.

Manamenduyae hoyec dira iangoycuac emanic
Hoc veguira diçagula salua guiten hegatic.

¶ Iudicio generala.

Iudicio generalaz nola orhit eztira
Beccatutan vici dira bethi vere aysira
Egun hartan gal ezquiten aycinetic veguira
Han orduyan eztuquegu ehore ere ayzina
Harçan vnasa orhitcia çuhurcia handida.

Arma arma mundu oro iudicio handira
Ceru eta lur ororen creadore handia
Munduyaren iuyacera rigorosqui helduda
Nola gauden apphaynduric bat bederac beguira.

Manamendu ygortendu mundugucietaric
Gende oro bat daquion iosafaten vilduric
Ehonere ehorere escapatu gaberic.

Ceru eta lur gucia daude yqharaturic.

Eryoa manacendu eceyn falta gaberie
Hilae oro dacacela aycinera vicirie
Hantie harat eztuquela vothereric iagoytic
Mundu oro iarrirenda bi lecutan hersirie
Glorian ezpa yfernuyan ezta escapaceric.

Manacendu yfernuya andi eta vortizqui
andirenac ygoriçan luçamendu gaberie
Arima eta gorpucetan nahi tuyela icussi
Eta emanen darayela cer vaytute mereci.

Gende honac onsa pensa iuge hunen gaynian
Nola duyen gucietan potestate handia
Eryoan yfernuyan ceru eta lurrian
Ceren dabil haren contra vada veqhatoria.

Gure artian haur dacussat ixutarcun handia
Nola dugun cerbiçacen hanbat gure exaya;
Iangoycoa desconoci gure saluaçalia
Eta oroc eçaguçen dela vide gabia.

Harren bier emanendu sententia piçuya
Elgarrequi pena diton ifernuco garrian
Seculaco suyan eta eceyn pausu gabian
Oroc othoy onsa pensa cerden yrabacia.

Egundano ezta içan ez içanen iagoytic

Iudicio hayn handiric ez etare vorthizich
Sortu eta sorrecoac hilez guero pizturic
Oroc hara vehardute escusatu gaberie.

Anhiz gauça vehardira iudicio handian;
Iugeac duyen potestate parte ororen gayniam.
Demandantac erran deçan vere causa eguiac
Bayetare defendentac bere defensionia
Porogatu datenian nore duqueyen çucena
Sentenciaz eman deçan iugiac nori veria.

Egun hartan iuge date mundu ororen iabia
Baytu ororen gayniam potestate handia
Acusari vera date eta conciencia
Beqhatu oro publicoqui aguerico orduyan

Beqhatoren contra date orduyan mundu gucia
Cerenduten ofenditu hayen creaçalia
Ordu hartan ixildauque triste veqhatoria
Orotarie cerraturic daude paussu guciac.

Iuge iauna iraturic egonenda gaynetic
Yrestera apphainduric yfernuya azpitic
Exay gayça acusacen ezquerreco aldetic
Beccatuyac escuynetiç minçaturen publici
Hire contra heban guitue ihaurorrec eguinic
Gayzquienic contra date conciencia varnetic.

Estalecco ez içanen ehonere leqhuric

Aguer-

Aguercera nore eguinen ordu hartan vathirie
Mundu oro egonenda hayen contra Iarririe
Saynduae ere ordu hartan oro egonen ixilie
Iugeac ere ez ençunen ezeynere othoye
Egun harçaz orhit guiten othoy hara gaberie.

Nondirate egun hartan hebengo iaun erreguiac
Duque conde marques çaldun eta verce iaun nobliac
Eta hayen armadaco guiçon sendoen valentiac
ordu hartan valiaco guti hayen potencieac.

Iurista eta theologo pœta eta doctoriac
Procurador aduocatu iuge eta notariac
Ordu hartan aguerico clarqui hayen maliciac
Eta guti valiaco cautela eta parleriac..

Aytasayndu cardenale apphez eta prelatuyac
Berez eta ardioroz eman vehar han conduya
Egun hartan handiena yçanenda erratuya
Eta vardin iuyaturen handia eta chipia.

Aferdate egun hartan hari apellacia
Ehonere eztaçagu iaunie vere gaynian
Malicia gayçiçayca eta mayte eguia
Elas othoy oroc eguin oray penitencia
Egun hartan guero eztugun eguiteco handia.

Seynaliac ginendira aicinetie tristerie
Elementac ebiliren oro tribulaturie

Iguzquia ilharguia odoletan ecinie
Ychasoá samurturie goyti eta veheyti
Hango arraynac iciturie ebiliren ialguirie.

Eta lurra icigarri oro iqharaturie
çuhamuyee dacartela odolezco ycerdi
Tenpestatez igorciriz ayre oro samurric
Mendi eta harri oro elgar çaticaturie
Mundu oro iarrirenda suyae arrasaturie.

Iuge iaunae manaturen vera iauguin gaberie
Gauça oro xahu deçan vehin suyae lehenie
Saxu eta quirax oro dohen mundu gucitie
Eta hala iarrirenda lur gucia errerie.

Trompetada minçaturen mundugucietarie
Hilae oro iayqui huna çuyen hobietarie
Arima eta gorpucetan oro vertan pizturie
Oroc hara vehar dugu escusatu gaberie.

Iustu oro yganenda bertan goyti ayrian
Eta egonen escoyetic iugearen aldean
Beccatoreac dolopezqui sugarrian lurrian
Hariqueta dançuteno sentencia gaynian.

Dagœnian gende oro aicinian vildurie
Iauguinenda rigorosqui saynduyequi cerutic
Iosafaten egonenda airian gora iarririe
Beccatorer eguinendu arrangura handirie

Haren hiçae egarriren oro erdiraturie.

Hartu nahieyuenian passione sayndua
Haren contra gincenian armaturie gendia
Hiz huxbatez iciturie egocitu lurrian
Iuyacera dauguinian magestate handian
Nola eztu loxaturen ordu hartan munduya.

Erranendu beccatorer dolorezqui orduyan
Niçaz ecineten orhit bicieinetenian
Hanbat ongui nie eguinie çuyer çuyen mendian
Esquer honbat vqhen ezut çuyeganie vician.

Cerere hon vaytuçuye oro dira eniac
Gorpuz eta hon guciac baietare arimac
çuyendaco eguin ditut lurra eta çeruyac
Yguzquia ilharguia eta fructu guciac.

Suyae vero hurae xahu lax harecco ayria
Aynguruyae çuyen goarda ararteco saynduyac
çuyegatic egarridut guero neure vicia
Hoyegatic orogatic cerda çuyen paguya.

Icussirie anhicetan beharrian pobria
Erigosse egarria eta buluzcorria
Ene yeenian anhicetan galdeguinie limosna
çuyec vqhen baytuçuye heçaz guti ansia.

Bay erhoqui complacitu ene contra exaya

Demonio haraguaia bayetare munduya
Oray dela çuyendaco maradicionia
Ifernuco suya eta iagoytico nequia
Eta çuyen compaynia demonio gucia.

Ezta anhiz luçaturen execucionia
Bertan date yrequiren lurra oren verian
Su harequi irexiren oro vere varnian
Haur yçanen veccatoren vndar yrabacia.

Elas nola yçanenden heben damu handia
Damu handi içigarri remedio gabia
Hanbat iende seculacoz damnaturen denian
O iaun huna çue guçaçu othoy hantie veguira.

Veretara içuliren ditu guero veguiac
Goacen oro elgarrequi ene adisquidiac
Bethi eta seculacoz gauden ene glorian
Desir oro conplituric alegria handian.

Hantie harat ezta içanen bi erretatu bayeci
Damnaturyac ifernuyan bethi dolorerequi
Saluatuyac ieyncoarequi bethi alegueraqui
Iangoycuac daguiela gure partia hoyequi.

Ceruya ezta ebiliren hantie harat iagoytic
Yguzquia egonenda orienten gueldiric
Ilharguia occidenten beguiz begui iarriric
Egun honec yraunendu eben eta iagoytic.

Alabana ez iñanen heben gauçavicirie.

O iaun hona çucirade gure creaçalia
Beccatore baguirere oro guira çuriac
Gure faltaz gal eztadin othoy çure eguina
Beccaturic garbizaçu othoy gure arimac.

Baldin erideyten vada gutan falta handia
Are duçu handiago çutan pietatia
çuretaric guiren othoy eguiguçu gracia
çure ama anderia daquigula valia.

Oracionia

AVe maria anderia gracia oroz bethia
Ieyncoaren ama virgen verac ordenatuya
Ceru eta lur ororen erreguina dignia
Beqhatoren aduocata eta confortaria.

Ni çugana niatorqueçu beccatore handia
Carioqui othoycera çuçaquiztan valia
Digne ezpaniz aypacera çure ycen saynduya
Ez gitera aycinera ceren bayniz saxuya.

Misericordiaz bethe ciren andere handia
Enaçaçula othoy yrayz eta ez menosprecia
çue guibelabadidaçu elas ama eztia
Ordu hartan diacusaçut galdu neure buruya.

Hanbat nuçu gauça orotan ni verthute gabia
Oren oroz beccatutan nabilena galduya

Eta bethi erratyua nola ardi yxuya
Mundu hunee haraguiac bethi enganatuya.

çu baicira gracia ororen ama eta yturburuya
Verthute eta hon gucien thesorera handia
Egundano beccalutan maculatu gabia
Verthutetan segiçeco eguidaçu gracia.

çutan dago beccatoren remedio gucia
Sperança ossagarri eta saluamenduya
çue guibela demaçuna nola vayta galduya
çure gomenduyan dena halaverda salbuya.

Ieyneoac çuri emandici potestate handia
Haren ama ciren guero ama ere maytia
Ceru eta lur orotan duçun hanbat valia
Cer çue galde baytaguiçu den complitugucia.

Eta çure ezeutic duten verce oroc gracia
Eta salua çue deçaçun çuri gomendatuya
O andere excelente eceyn pare gabia
Saluatuyetarie niçan eguidaçu gracia.

çuri gomendacen nuçu hila eta vicia
Neure gorpuz eta arima eta dudan gucia
Othoy vehar arduyetan çuçaquicat valia
Eta othoy çue governa ene vici gucia.

Eta yrabaz ieyneoaganic indar eta gracia

Beccatuez eguiteco vnsa penitencia
Eta guero verthutetan deramadan vicia
Eta eguin gauça orotan haren vorondatia.

Begaira othoy mescabutie ene gorpuz pobria
Beccatutan hil ez nadin eguidaçu gracia
Seculacos damnaturic enoyan galduya
Bana çure escutie dudan saluaceco vidia.

Eta guero dauguinian ene eryocia
Arimaren particeco oren yeigarria
Ordu hartan behar baytut eman condu hersia
Eguin oroz recebitu neure merexituya.

Eta ez iaquin lehen gaoyan nondaten ostatuya
Ez elare çu ezpacira nordaquidan valia
Ordu hartan helçaquigat othoy ama ezlia
Ararteco leyal eta neure ayutaria.

Othoy çure gomenduyan har arima tristia
Ordu hartan io ezteçan yfernuco vidia
çure seme iaunarequi eguidaçu baquia
Beccatuyac barçhaturic didan parabiçuya.

Eta nie handacusadan çure veguitartia
Eta saynduyequi lauda haren magestata
çeren vnsa orhit eiten niçaz ama ezlia
Gogo honez erranendut çuri aue maria.

Oracione haur derrana andredona maria
Othoy gomendatu dugun hila eta vicia.

¶ Amorosén gaztiguya

Bercec berce ric gogoan eta nic andredona maria
Andre hona daquigula guerior othoy valia.

Amorosac nahi nuque honat vaha valite
Honlicaten gaztiguric aguian enzun liroyte
Amorebat hautaceco conseylubat nequeye
Balinetan seculacoz gogoan sar valequie.

Ni haure ere vqhen dicit ceynbaytere amore
Bana hantic eztut vqhen prouechuric batere
Anhiz pena arima gal hanera eta neuryere
Amoretan plazer baten mila dira dolore.

Amoretan othedate leyaldenic batere
Hiz ederrez ezpa ioyaz mutha eztadin huraere
Hoben vste duyenori anhicetan traydore
Hobena date gayzenic arimaren berere

Beqhatuzco amoria bethi date traydore
Erioa dauguinian eguia cogueridate
Hartuduten plazer oro orduyan yragandate
Beccatuya gueldicenda penaçeco guero ere
Anhiz plazer vqhen badu anhiz vehardolore.

Amorebat nahi nuque liadutanic eguia
Vici eta hilez guero hayn laquidan valia
Cerbigatu nahi nuque halacoa vician
Heben labor viciada iagoyticoz bereia.

Mundu oro iraganie ez eriden berceie
Ieyncoaren ama hona gracia oroz betherie
Haren amore icateco ezta ehor dignerie
Vnsa cerbiça daçagun mayte guitu bertarie.

Amoriae vano dira harçaz berce guciac
Behar handiendenian faltaturen berciac
Vste bano lehenguiria hilcen beqhatoriae
Hare ayuta ezpaguiça nola guiren galduyac.

Andre hona hardaçagun oroc gure amore
Berce oro vci eta eguin hari ohore
Hala eguin vadaçagu ohoratu guirate
Berce gatie hura gabe orogaldu guirade.

Ieyncoaz landan mundu oroc eztu hanbat valia
Ceruya lurra ychassoa haren peço gucia
Oro tara hedacendu vehar vada escuya
Bera handi içan arren preciacen chipia
Halacoa vci eta nonduquegu bereia.

Berce amoreac baten vci eztirade perestu
Nore beria berciari eztu nahi partitu
Ama virgen gloriosa hanbat vada conplitu

Ororençat bera bayta leyalde la abastu.

Amorosec badaguite vehin bere nahia
Handiago gitençaye berce nahicaria
Eci vqhen behinere bere conplimenduya
Bethi peytu deramate bere mende gucia
Emazte eta guçonoroc har amore maria
Eta orori vaytequegu berac conplimenduya.

Andre honac vqhen dici ederretan graciae
Ehore hura gayxteriaz ecin leçan inbia
Bana vistaz hilcençuyen nahicari saxuya
Figuraren eqhustiaz daquiqueçu eguia.

Ychassoan hur gucia ceruyetan içarra
Oyhanetan içalori lurgucian velharra
Egunari ydusquia gau belçari ilbuna
Lehen faltaturen dira eci hura gugana
Balinetan eguiazqui gubagaude hargana.

Ceren bada erho guira gaizto beqhatariae
Andre leyal honegana goacen othoy guciae
Elas othoy aribira berce amore falsuyae
Harequila segur dugu vehar dugun gucia.

Elas amoroa gaixoa hire enganatuya
Erhogoatan badaramae eure mende gucia
Ene andere graciosa ezpadaque valia
Bay bician bay hilian bethi oha galduya.

Dembora duyan artian eguie ahal honguia
Eryoa dauguinian miraz duquec orduya
Orduyan ere nahi vadue onsa ialguidagua
Onsa harigomendadi nie diossat eguia
Finianere eztiē vzten hare galcera veria
Orduyan ere vere escuyan die gracia gucia.

Mundu honec anhez gende enganatu darama
Iagoyticoz vici vstēz haren sehi dabilça
Guti vste duyenian ehor vei darama
Erho ioqhatuyadate hartan fida dadina.

Ni haur ere ebiniz anhicetan erhoric
Gaoaz eta egunaz ere hoçic eta veroric
Loa galdu pena asqui bana ez arimagatic
Oray oro nahi nuque liren ieyncoagatic.

Nibeçala anhez duçu halacoric munduyan
Mende oro dohatenic bethi vana glorian
Ohart guiten buruyari denboraden artian
Andre honac harguiçaque gomendutan aguian
Hanbat bada graciosa ama ororen gaynian
Gindadinic eztu vzten hartu gabe gracion

Culpa gabe ehor ezta haurda segur eguia
Beqhatuyaz damnacendu iangoycoac menduya
Beqhaturic ezta yçan çutan andre handia
Ararteco çaquizeula digun varçhamenduya.

Beccatoren saluaceco ieyncoac eguin cinducen
Bere buruya eguin dici iuge iusticiaren
çu misericordiaren refugio cinaden
Nola herac iustician ecin salualiaque
çure misericordiaz remedia litecen
Balinetan eguiazqui çugana gin valite.

Egundano ezta yçan ez içanen iagoytic
Beqhatore hayn andiric ez etare saxuric
Bere bidian iauguin vada çuri gomendaturic
Vçhen eztuyen barçhamendu çure amorecatic
Ez galduda ez galduren çure gomenducoric
çuri gomendacen guira hilic eta viciric.

Berce emaztiac ama dira cenbayt haurto chipiren
Eta guero obororic puncela ecin dirate
çu anderia ama cira virginaric ieyncoaren
Eta gueroz erreguina ceru eta lurraren.

Ieyncoa iaunden gauça ororen çu cirade andere
Arrazoynda mundu oroc daguien çuri ohore
Eci hala ariçaucu Ihesu christo vera ere
çue beçanbat dignitate mundu oroc eztuque.

O anderia ecin date ehor çure vardinic
Gaynecoric çue eztuçu ieynco veraz berceric
Ieynco ezten vereç oro dago çure azpilic
Ieyncoaren ama cira mundu oroz gaynetic.

Mundu oroc eztu eguin çuc beçanbat hargatic
Orogatic bano oboro hare ere daydi çugatic
Bere ama ecin vci obeditu gaberie
Othoy gracia eguiguçu guiren çuyenetarie.

Vnsa çuc harbanençaçü gomendutan gogotic
Ecin damna nayndeyela cinestendut segurqui
Anhiz veguiratu duçu galduren cenetarie
Niri ere hel çaquicät, othoy galdu gaberie.

Ehonere gayzie eztaçuc qhen eztiroçunic
Ez etare hontassunic çure escuyan eztenie
Denbora eta leqhu orotan ecyn duda gaberie
Graciae oro çure escuyan iangoycoac emanie.

Nahi duyena hala duque amac semiaganie
Seme honac anhiz daydi amaren amorecatic
Gure natura haritudu çutan amoratuarie
Iangoycoa ezarri duçu gure anayetuarie.

Haren eta gure ororen ama cira dignerie
Amac eztu sofriceco semen artian guerlarie
Samurtuarie badaçuxu gure gaizquiegatic
Ororen ama cira eta baqueguicuçü bertarie.

Oray equiten diraden gaizqui handiegatic
Ieyncoac ondatu çuqueyen lur gucia engoytie
Balinetan çu ezpacina ararteco gugatic
Oro sostengacen guitu çure othoyegatic

Gu gayxtoac iġan arren ezlen ċutan faltarie
Fin honera helguċaċu guiren salbuyetarie.

Ama ezlia nie badaguit ċure contra faltarie
ċue gazliga eta dreċa naċaċu othoy bertarie
Elas norat ihes naydi ċu neure ama veirie
Neuretaco eztaċagutċu nolaco amarie.

¶ Emazten fauore :

Emaztiac ez gayz erran ene amerecalie
Guċonec vci valiċate elaydite faltarie.

Anhiz guċon ari bada andrez gayzqui errayten
Arhizqui eta desonesqui baytituzte aypacen
Yxilica egoytia ederrago liċate
Andree guċonequi beci huxic ecin daydite.

ċuhur gutic andre gatic gayzqui erran diroyte
Hayez hongui erraytea onestago liċate
Emazteac cerengatic gaiz erranendirate
Handi eta chipi oro hayetarie guirade.

Balentia sinpleada andren gayz erraytea
Bat gayz erran nahi vadu oro vardin sarcea
Yxil ladin nahi nuque halacoden gucia
Damugaycie emazteac hari eman dithia

Andren gayz errayle oroc bearluque pensatu

Bera eta verce oro nontic guinaden sorthu
Ama emazte luyen ala ez nahi nuque galdatu
Amagatic andre oro beharluque goratu

Guiçonaren prouechuco emaztia bethida
Oro behin hayetarie sorcen guiro mundura
Sorthu eta hilguinate harc haz ezpaguinica
Haciz guero egun oroz behar haren ayuta.

Haren escuz ossoan behar soynera eta iatera
Eridenian andregabe galdu guiçon egurra
Hil badadi hura nola nordoaque gaynera
Ordu oroz behartugu ezta heben cerduda

Emazteric ezten lecuyan eztacusat plazeric
Ez guiçona ez echia behinerexahuric
Echianden gauça oro gayzqui erreglaturic
Parabiçuyan nahi enuque emazteric ezpaliz.

Emaztiac eztut ençun lehen guiçona iauquiric
Bana guiçonac emaztia bethiere lehenic
Gayxteria ialguitenda bethi guiçonetarie
Ceren bada daraucate emaztiari hoguenic.

Bertuteac veharluque guiçonetan handiago
Emaztetan nic dacussat honguiz ere guehiago
Mila guiçon gazxtoric da emaztebatendaco
Guiçon haten mila andre bere fedean dago.

Hee guioner vaha valite elicate bat honie
Eztiroyte deuscaydenie vei iauqui gaberie
Bana anhiz emazteda escapacen çayenie
Anderetan ceren bayta vertutea hobenie.

Nie eztañçut emaztiac borchatuie guiona
Bana vera çoratutic andriari darrayca
Cenbayt andre hel baledi oneriztez hargana
Ceyn guionec andriari emayntendu ogueña.

Ieyncoac emaztea meyte mundu oroz gaynetie
Cerutic iaixicedin harçaz amaturie
Emaztiac eçarridu gure anayeturie
Andre oro laudaceco haren amorecatie.

Irudiçayt emaztia dela gauça ezta
Donario gucietan guciz gauça emya
Gaoaz eta egunaz ere badu plazer handia
Harçaz gayzqui erraytia vilania handia.

Munduyan ezta gauçarie hayn eder ezplacenti
Nola emaztia guionaren petie buluzcorririe
Besso viac çabaldurie dago errendaturie
Guionorrec daguiela harçaz nahiduyenie.

Iobadeça dardoaz ere gorpuzaren erditie
Aynguruyac bano oboro ezlarraque gayzquirie
Bana dardoaz ematurie çauriere sendoturie
Bere graciaz ezarteyntu elgarrequi vaqueturie.

Norda guizon modorroa harçaz orhit eztena
Eta guero halacoa gayzerrayten duyena
Ezta guizon naturazco hala eguiten duyena
Ceren eztu eçagucen hala hongui eguina.

¶ Ezconduyen coplac

Iangoycoa edetaçu vercerena gogotic
Bera captiuada eta ni gathibu hargatic.

Ni gathibu naducana captiuada bercereu
Ene dichac hala eguindu ny gathibu bigaren
Gogo honez içaneniz vicy baniz bataren
Bana borchaz bayecila ez iagoytic verciaren.

Bercerena hardaçanac beretaco amore
Oborotan vqhenendu plazer bano dolore
Baçarriac veqhan eta veldurrequi dirate
Guti vste dutenian gayça bertan sordayte.

Honestea bercerena erhogoa handida
Plazer vaten vqhenendu anhiz malenconia
Beguyez icus ecin minça handacusat nequia
Beryarequi daçanian enetaco aycia.

Perilequi bayecila ecin noaque hargana
Eta aguian hare orduyan ezpaytuque aycina
Baduere veldur date vertan doha harçara
Nie nahyen dudanian bercech bessoan daraça.

Alhor hartan helbadaquit ereyterahacia
Eta ene vada ere lastoa eta vilhia
Ez bat ori ahalduquet ezetare vercia
Lan eguinaz esquer gayxto galdu yrabacia
Bercerenzat gueldicenda ene çucenbidia
Aguyan guero alabarequi ezconduco semya.

Amoria ehore ere eztu nahi partitu
Nic eztaquit berciac vana ny aryniz beqhatu
Beriarequi eqhustiaz hayn hayn noha penatu
Hee dostetan ni nequetan orduyan errabiatu

Gelosiac eztiçauquet nic gayz erran secular
Mayte nuyena nahi enuque ehore hunquiliaçadan
Bercerenaz yçanuçu amoros leqhu batetan
Beriagana gelosturic desesperacer ninzan

Amoria ecyn cençuz ecin dayte governa
Anhicitan honestendu guti vehar duyena
Arnoac vano gayzqui ago ordidiro persona
Sarri estaca berant lacha hare hazeman deçana

Amoria ixuda eta eztaçagu çucena
Eztu vste berceric dela lecot mayte duyena
Suyac vano gayzquiago erradiro guiçona
Ychassoac ez yraungui erachequi dadina.

¶ Amoros secretugui dena

Andre eder gentilbatec vihoça deraut ebaxi
Harçaz orhit nadinian deusere ecin yrex
Nic hura nola nahi nuque hare banença onhexi
Ecin venturatuz nago beldur daquion gayci.

Miraylbat nic ahalbanu hala duyen donoa
Neure gogoa ernacuxon secretuqui han varna
Han veryan nic nacussen harena ere nigana
Huxic ecin eguin neçan behinere hargana.

Ene gayzqui penaceco hayn ederric sortucen
Gaoaz eta egunaz ere gayzqui nici penacen
Harequila bat banadi vihoçazayt harricen
Neure penen erraytera are eniz ausarcen.

Enegogoa balyaqai mayte nynduque
Ni erregue valinbaninz erreguina liçate
Hura hala nahi valiz elgarrequi guinate
Haren haurrac eta eniac aurride osso lirate.

Valinetan nic vanerro hari neure vihoça
Eta guero valinbalit respuesta bortica
Dardoac vano lehen liro erdira ene vihoça
Duda gabe eror naynde han berian hilhoça

Articarrac bercetarie abantailla darama
Halaverda anderetan ni penacen nuyena
Hanbat da eder eta gentil harçaz erho narama.
çori honian sortu date haren bessoan daçana,

Ene gogoa nola vayta çucen iarri hargana
Harenere iangoycoac dacarrela nygana
Ene pena sardaquion vihocian varrena
Gogo hunez eguin daçan desiracen dudana

¶ Amorosen partizia

Parti albanenguidio hare ez luque parerie
Ala vana nic ezticit hayn honderiçadanie.

Amorebat onhexidut guciz soberatuqui
Ene arima eta vihoça iossidira harequi
Haren yrudi ederrori veguietan ehoqui
Harçaz orhit nadinian vihoza doat ebaqui.

Nic hargana hanbat dicit amoryo handia
Harequila egoytiaz ez paneynde enoya
Harganico particia ene eyhar garria
Berriz icus dirodano belhi malenconia.

Elas ene amoria nola nuçun penacen
çurequila ecin vathuz vihocian erracen
Ene gaizqui penaceco segur sorthu cinaden
Penac oro honlirate çu bacina orhicen.

Minzaceco çurequila gaubat nahi niqueci
Hilabete conplituric hura luça valedi
Arranguren çhondaceco asti nuyen frangoqui
Eceynere veldurgabe egoyteco çurequi.

Oray porogacen dicit daquitenen errana
Ehorc vci eztaçala escuyetan duyena
Elas yzul albanega yraganden denbora
Segur oray enyqueci dudan gogoan veharra

Denbora hartan ohinicin nic çugatic dolore
Oray aldiz çure faltaz muthatuniz ny ere
Malenconya ecitela vaduqheçu amore
Bana ordu vacinduque cençaceco çuc ere.

Badaquiçu doloryan partaydenyz ny ere
Eta çure muthaceco ez oguenic batere
Neure gayzqui penaceco harcınçadan amore
Iagoyticoz vqhenendut nic çugatic dolore.

¶ Amoros gelosia

Beti penaz yçatia gayzda ene amore
Beti ere veharduta nic çugatic dolore.

Amorebat vqhendicit miragarri gentilic
Harequila minçanian enuyen nic faltarie
Nic iagoytic ecyn nuque hura veçayn mayteric
Haren minez oray nago ecin hilez viciric.

Nore baytere amoria niri daraut muthatu
Nic eztaquit cerden vana estamendu verridu
Ohi nola aspaldian nahi eçayt minçatu
Cerq andere hantuduyen vehardicit galdatu.

Secretuqui vehardicit harequila mingatu
Ordu hartan iagoyticoz exay ezpa vaquetu
Niry vnsa ezpadaquit vehardicit pintatu
Ene buruya ciaydaçu harendaco abastu.

Amoria nor yeanda gure bion artian
Muthaturic vaçabilça ia aspaldi handian
Nie çugana daquidala faltatu eztut vician
Bioc behin secretuqui nonbait mynça gultian.

Ehonere eztacussat nihaur veçayn erhoric
Nie norgatic pena vaytut hare ene eztu axolic
çuhur banynz banyçande ny ere hura gaberie
Alabana ecin vei vehin ere gogotic.

Gende honac vihoça daut bethiere nygarrez
Neure amore chotiltua galdu dudan veldurrez
Gaoaz loric ecin daydit haren gogoan veharrez
Gogoan vehar handidicit bethe nnyen adarrez.

Iangoycoa edetaçu amoria gogotic
Eta haren yrudia ene veguietarie
Hare nigana eztaduca vnsa leyaldaterie
Ni ere elicaturenyz oray hura gaberie
Saroyada lohitu eta eztut haren veharrie
Nahi badut vqhenendut oray ere berririe.

¶ Potaren galdacia

Andria ieyncoac drugaçula oray verdi guirade
Ny erregue balinbanynz erreguina cinate
Potbat othoy eguidaçu ezayçula herabe
Nie çugatic dudan penec hura merexidute.

Eya horrat apartadi nor vstedue niçala
Horlacobat eztue vste nyc icussidudala
Horrelaco hiz gaixtorie niry ezlarradala
Vercer erran albaytiça enue vste duyana

Andre gaixtoa bacinade nie eznaydi condurie
Ciren cirena baycira çuçaz penadicit nie
Ene vstian eztut erran desonestaden gauçarie
Potbat niri eguinagatic ecinduque laydorie,

Hire potac bacyaquyat berce gauça nahidie
Anderia azticira nihaure erran gaberie
Bada vei albaynençac ny holacoz yxilic
Horreyn gayz ciraden guero eguinendut vercerie.

Vicinyçan egunetan vada ecitut veiren
Nie cer oray nahi vaytut heben duçu eguinen
Vstediat escuyarqui eciçala burlacen
Guiçon hunec oray nuya heben laydoz veteren
Eyagora nyc cer daydit çauden yxilic hanbaten.

Eta lelorybay lelo pota franco vercia vego
Andria minça albaycinde verce aldian emiago.

¶ Amorez errequericia

Benedica fortuna ala encontru hona
Oray beguietan dicit desiracen nuyena.

Ene mayte maytena eguidaçu çucena
Ioanduçuna eqhardaçu ezpa eman ordayna

Nic daquidan gauçarie eztaducat çurerie
Loxaturie iarri nuçu ezpaytaquit cegatic.

Eztuçula veldurric eztuqueçu perylie
Gure aucian ezta yçanen çuhaurbeci iuyeric.

Eztut eguyn gayzquiric vqheyteco perilie
Ez etare ceren gatic vehar dudan auciric.

Vada neure maytia nic dioxut eguia
Arrobatu nuçu eta valia vequit neurya.

Ny enuçu ohoyna arrobaçer nyçana
Oray othoy enadila oguen gabe difama.

Enetaco ohoyn cira ohoyn ere handicira
Nic veharren nuyen gauça daramaçu çurequila.

Ni enuçu iaquinxu clarqui erran eçaçu
Ehore vnsa adiciçan nahi valin baduçu.

Guignonac duyen maytena bay etare hobena
Vihocico pausuya du eta vere lo huna.

Oray loric ecin daydit vihocian ezpausurie
Hayec biac galdu ditut amoria nie çugatic.

Vnsa pensa vadeçaçu gayzqui arrobotunuçu
çor handian çaude eta othoy vnsa eguydaçu.

Galdu valin badituçu ceren oguen derautaçu
Nie daquidan leqhutarie ni baytara ezlituçu.

Oray egun vatetan cenaudela pensetan
Hanbat çuçaz amoratu gueroz nuçu penatan.

Horla erraytia errax duçu erho bocen vadaquiçu
çura pena dioçunoc nonbayt handi videytuçu.

Hanbatere handi tuçu ecinerran nizaqueçu
Eguiara vaciniaqui vrricarinanguidiçu.

Penac handi vadituçu acheterrie asquiduçu
Sarri sendoturen cira larruyori ossoduçu.

çauri banynz larruyan vada acheter herrian
Ene mina sendo ezliro çue bayeci vician.

çure yrudi ederrac eta mayna gentilac
Gayzquiago çauri nici eci dardo çorroçac.

F.

Vihocian çauri nuçu eta gathibatu nuçu
Amoretan harnaçaçu nic dudana çureduçu.

Amexetan aguerritan ni çugatic doloretan
Hizbat honic erradaçu hil eznadin othoy bertan.

Cer nahiduçu darradan gauça horren gaynian.
Mi nolacoric asqui duçu berçerie ere herrian.

Verce oroz gaynetic hanbat mayte citut nic
Mundu oro vziniro çure amorecatic.

Albanerra eguya nyc dut pena handia
Secretuqui minça guiten bioc othoy maytia.

¶ Amorosen disputa

Vztaçu hurrancera amore mayte
Oray particeco damu guinate.

Amoryae othoy partiguitecen
Gendiac diradela hassi beqhaicen
Laydoc hartu gabe gueldi guitecen
Gendec yrrigarri guerta ezquiten.

Elas amcria ene galduya
Iamas çurequila enaynde enoya
Bicirie particia pena handia
Honeyn sarri vei nahi nuçuya.

Nihaure ere guertuz mayte bacitut
Onerizte gabez vzten eçitut
Vana ieyncoaren nuçu beldurtu
Sobera diguici eguyn beqhatu.

Orano amorea gazte guituçu
Ieyncuaz orhiceco leqhu diguçu
Are elgarrequi vehar diguçu
Oray particeco damu guituçu.

Beccatu honetan hilenbaguina
Damnatulueçu ene arima
Ecitela engoytic nitan engana
Nyri phoroguric eztidaçu.

Cinestebat dicit gogoan honela
Nic nola daducat amore çugana
Ieyncoari ere eder çaycala
Hargatic gaycexi ezquçaquela.

Horlaco lausenguz vei naçaçu
Nola erhoturie narabilaçu
Othoy cenıçu nyry euztaçu
Ene gogoa vnsa eztacusçu.

Nola diostaçu horlaco hiça
Bethi daducaçu tema borthiça
oandaradaçu lehen vihoça
uero gathibatu neure gorpuça

Horlaceco erançutez vei naçaçu
Gueldi vacinite nahi nyqueçu
Gure echian ohart vadaquizquigu
Bioc iagoyticos galdu guituçu.

Gendiac so daudia bethi gugana
Ni haure secretuqui nator çugana
çu haure daquiqueçu noyzden ayzyna
Neque eçayçula gitia nigana.

Picher ebilia hauxi diohaçu
çue ny laydo handiz vetheren nuçu
Othoy cenyçayçu nyri vztaçu
Niçaz axeguini ecinduqueçu.

Amore maytia dioxut eguia
çutan diagoçu ene vicia
Nahiago dicit çure iqhustia
Eci neuretaco herri gucia.

Horlaco lausenguz veinaçaçu
Ichil vacinite nahi niqeuçu
Ieyncoaz orhiceco ordu luqueçu
Berçerie har eçaçu niri vztaçu.

Ieynco veldurturie iarriciraya
Halaz despeditu nahi nuçuya
Hebetie ioan gabe ene buruya
Eguin vehar duçu ene nahia.

Oray nahinuçuya heben vorchatu
Aldi honetan othoy vei naçaçu
Berce aldi batez ginen nyçayçu
Nahi duçun ori orduyan daydiçu.

Haraycinacoric duçu errana
Voidaçanorrec escuyan duyena
Nahi duyenian eztuqueyela
Hiçac hari bira dugun eguyna.

Oray eguynduçu nahi duçuna
Emandarautaçu ahalgueyçuna
Madaricacendut neure fortuna
Ceren gin vaynendin egun çugana.

Amore ecitela othoy despara
Honat veguitartez yçul çaquıçat
Ni vaytan duqueçu adisquidebat
Valia diquecit senhar gayxtobat.

¶ Ordu gayçarequi horrat zaquıçat

Oray vehar dnguya conquista verri
Eztey yraganez gomitu handy
Hanbat ecirade andere larri
Merexi duçuna narçaque sarri.

¶ Amore gogorraren despita.

Andre eder gentilbatez hautatuçayt veguia
Herriorotan gauça oroz eztu vere paria
Othoycebat baneguyon larradala eguia
Biderican liçatenez nynzan haren gracion

Respostuya emanderaut luçamendu gaberie
Corlesiaz honderiçut nic çuri hayn segurqui
Berçerie nitan eztuqueçu abisacencitut nic
Gazte çoroa nyçan arren enuqueçu hargatic.

çu gaztia bacirere adimendu hon duçu
Nic çugatic dudan pena othoy sendieçaçu
çuretaco harnazaçu vici nahivanuçu
Ni çugatic hil banadi cargu handi duqueçu.

Ohoria galcendela plazerguitia gayzduçu
Niri horla erraytia çuri eman eztuçu
Gayxteria eguitia laydodela daquiçu
Ny erhoa çu iaquynxu vaha enaquidiçu.

çuaur nahi bacirade niseerotu nuqueçu
Gure arteco amoria ehore eciaquiqueçu
Secretuqui minçaceco othoy bide ydaçu
Enequila minçaciaz gayciq ecin duqueçu.

Gayzqui eguindadinian gendec sarri daquite
Ene gayzqui eguitiaz enec laydo luqueyte
çu eta ni elgarrequi vnsa ecin guynate
çau de yxilic çoaz horrat eta hobe baitate.

Hiz horregaz erdiratu deraudaçu vihoça
Nie çugatic dudan pena hanbat ere handida
çuçaz veraz eypanadi oray vertan consola
Ene arima ialguirenda falta gabe canpora.

Arimaren ialguitia neque handia duçu
Oray duçun penegatic çuria egonenduçu
Horrelaco vanitatez nyri segur vztaçu
Prouechurie eztuqueçu eta cinhex nazaçu.

çurequila gayzquivaniz nola vicininçande
Ene vihoz eta arima çure quila dirade
Vihoz eta arima gabe ehor ecin liçate
çu eta ni elgarrequi vnsa ahal guinate

Iauna guerthuz hic daducat perfidia handia
Ixilendin nahi niqeeç ala ene fedia
Hiz gutitan adiezac nahi vadueç eguia
Hiretaco eztiaducat guerthuz neure buruya.

Hori horla liçatela nicin neure veldurra
Andriac honderiçanari ezpadaqui mesura
Ni lehenic eta guero amoros oro galduda
Nie çuri hon vaderiçut gayzei eztaquiçula

Egundano yçan daya ni baydichatacoric
Ny amoriac enu mayte nie hura ecin gaycexi
Vste dicit narrayola ecin duquedanari
Ceren vada hon derizat hon ezteriztanari.

Iangoycoa mutha ezac othoy ene vihoça
Amoriaren hare veçala nic eztudan axola
Borchaz ere gayzqui bano hongui eguitia hobeda
Ni haure ere veirendit hon ezteriztadana.

Andre faltaz eniz hilen valinbani lehena
Oroz exi vehardicit non vaytate hobena
Hequi ecin medra nayte bay gal neure arima
Bategatic sarri niro diren oroz arnega.

Mossen Bernat echaparere cantuya

Mossen bernat iaquin vahu gauça nola ginenceu
Bearnora gabetarie egon ahal inçanden.

Heldu veharduyen gauçen ezta escapacerie
Nic oguenic eznuyla hongui guitez vercerie
Bide gabec haritunu vide eznuyen leqhutic
Erregueri gayzqui saldu guertuz oguengaberie.

Iaun erreguec meçu nenzan ioanenguion bertarie
Gaycez lagola ençun nuyen bana nicez oguenic
Izterbeguier eneyen malician leqhurie
Ioan nendin enaguien oguen gabe ihesic.

Valinetan ioan ezpaninz oguenduru ninçaten
Ene contra falseria bethi cinhexi çaten
Iustician ençun vaninz sarri ialgui ninçaten
Haren faltaz hassi nuçu iauguitiaz dolucen.

Vereen gayçaz cençacia çuhurecia handida
Yzter begui duyen oro nitan vedi gaztiga
Abantallan dabilela albayledi segura
Gayça apart egoyztea bethiere hobeda.

Ni gayxoa exayari nihaur giniz escura
Ene vn̄sa eguinac ere oray oro gayzdira
Haren menian espanengo nie nuqueyen çucena
Miraculu vanagui ere oray ene oguena.

Falsu testimoniotie ecin ehor veguira
Halaz condemnatu çuten ieyncoa erehilcera
Beccatore guira eta mira eztaquigula
Balinetan vide gabe acusatu baguira
Paciença dugun eta ieyncoac guizan ayuta
Malician dabilena verac diro mendeca.

Iangoycua çucirade eguiazco iugia
çure gortean vardindira handi eta chipia
Nore vaytere eguyn deraut malicia handia
Hayer hura othoy barçha niri valia eguia.

Iangocua çuc veguira exayaren menelic
Nie eniac badacusquit ene gayçaz vozturic
çure escuyaz dacusquidan heyec gaztigaturic
Ene gaynian eztaguiten vsteduten yrriric.

Iangoycua eguin dicit çure contra beccatu
Hayez nahi enuçula othoy heben punitu

Erregueri daquidala nie ezticit faltatu
Ceren egon vehardudan heben hanbat gatibu.

çuganaco huxeguinez nahi banuçu punitu
Erregue eta verce oro ene contra armatu
Gogo honez nahi dicit çure eguina laudatu
Eta exayac didan pena pacientqui haritu
Nahiz heben pena nadin arimaden saluatu
Hayec cer merexiduten çuhaurorrec iqhustzu.

Penac oro gitendira ieyncoaren nahitie
Eta verac permiticen oro hobenagatic
Aguian hula ezpanango hil ninçanden engoytic
Ene exayac galdu vstian ene hona eguindie.

Berac baçu hil dirade ni are nago vicirie
Hongui eguin vste vaytut ohorezqui ialguirie
Gayça nola hona ere iauguinenda vertarie
Gayz eqhussi eztuyenac hona cerden eztaqui.

Hongui eguitez gayz sofritud vhardugu salua
Pena eta miseria nie enuyen dastatu
Oray daquit iangoycuac enu nahi damnatu
Heben ene penacera çaydanyan orhitu
Vrhe hunac vhardici suyan vnsa purgatu.

Vere nahi ezpanindu eninduquen punitu
Aytac vere haur maytia gaztigatu ohidu
Bihi hunac gorde gabe vhardicixahutu

Iangoycoac nizaz ere hala aguian eguindu.

Mossen bernal pensa ezac carcel hori gayzbada
Non baytere yfernuya are gayçagodela
Heben hie vaduquec vana hayecez nore consola
Penac heben findie sarri hayenac ez secular.

Vatre minic heben eztuc lecot ialgui nahia
Handirenec bethidie suyan pena handia
Pena handi ycigarri eceyn pausugabia
Harçaz orbitadi eta duquec paciencia.

Vercen gaztigari inçan oray adi gaztiga
Pena honez orhit eta hangoa ezac cogita
Hebengoaz vercecoa albaheça escusa
Vnsa enplegatu duquec heben eure denbora.

Hor balego gaztigayro ihaure verce gucia
Badaoray gaztiguezac aldiz eure burya
Quiry sayluyari nola hiri hel eztaquia
Bercer argui eguin eta erracendie buruya.

Hiri eguin vadaraye bide gabe handia
Ieyncoari gomendezac eure gauça gucia
Harc orori emanendie bere merexituya
Gayzqui guiler pena handi pacienter gloria.

Eztaçala gayzeriztez damna heure buruya
desiratur gayxtoari hel daquion gayzquia

Ieyneuari eguitenduc in iuria handia
Hire borrar eguitenduc iuge eure buruya.

Certan iuya hic vaytaçac eure yzterbeguia
Hartan condemnacenduquec yhaure eure buruya
Eta hartan eztaquidie escusarie valia
Eracustac ehonere norden oguen gabia.

Iangoycoa oray dicit eguiteco handia
Hiri honetan eryocez hilcenduçu gendia
Gathibutan hil enadin guiçon oguen gabia
Ossoric othoy ialguitecoçue ydaçu vidia
Izterbeguiac eztaguidan guibeletic irria
Oguenduru çuyan eta han galdudie vicia.

Libertatia nola vayta gaucetaco hobena
Gathibutan egoytia hala pena gaycena
Ny veçala ezadila othoy ehor engana
Ez etare hiz orotan fida ere guiçona
Iaygoycua çue veguira niri ere çucena.

Amen.

Contrapas

Heuscara ialgui adi cāpora

Garacico herria
Benedica dadila
Heuscarari emandio
Beharduyen thornuya.

Heuscara
Ialgui adi plaçara

Berce gendec vsteçuten
Ecin scriba çayteyen
Oray dute phorogatu
Euganatu cirela.

Heuscara
Ialgui adi mundura

Lengoagetan ohi inçan
Estimatze gutitan
Oray aldiz hic beharduc
Ohoria orotan.

Heuscara
Habil mundu gucira

Berceac oroc igandira

Bere goihen gradora
Oray hura iganenda
Berce ororen gaynera.

Heuscara

Bascoac oroc preciazē
Heuscara ez iaquin harrē
Oroc icassiren dute
Oray cerden heuscara.

Heuscara

Oray dano egon bahiz
Imprimitu baguerie
Hi engoitie ebiliren
Mundu gucietarie.

Heuscara

Eceyn ere lengoagerie
Ez francesesa ez berceerie
Oray ezta erideyten
Heuscararen parerie.

Heuscara

Ialgui adi dançara.

¶ Sautrela

Heuscara da campora, eta goacen oro dançara

Oheuscara laude ezac garacico herria
Ceren hantic vqhen baytuc beharduyan thornuya
Lehenago hi baitinçan lengoagetan azquena
Oray aldiz içaneniz orotaco lehena.

Heuscaldunac mundu orotanpreciatu ciraden
Bana hayen lengoagiaz berce oro burlatzen
Ceren eceyn scripturan erideiten ezpaitzen
Oray dute iccassiren nola gauça honacen.

Heuscaldun den guicon oroc aleva beça buruya
Eci huyen lengoagia içanenda floria
Prince eta iaun handiec oroc haren galdia
Scribatus halbalute iqhasteco desira.

Desir hura conplitu du garacico naturac
Eta haren adisquide oray bordelendenac
Lehen imprimiçalia heuscararen hurada
Basco oro obligatu iagoiticoz hargana.

Etay lelori bailelo leloa çaray leloa
Heuscarada campora eta goacen oro dançara.

DEBILE PRINCIPIVM MELIOR
FORTVNA SEQVATVR.

¶ Extraict des registes de Parlement.

S Vpplie humblement François Morpain, maistre Imprimeur de ceste ville de Bourdeaux, que pour imprimer vn petit tracte intitule, Linguæ vasconum primitie, lui a conuenu faire plusieurs fraiz & mises. A ceste cause plaise a la Court inhibitions estre faictes à tous les Imprimeurs libraires de ce Ressort de imprimer ou faire imprimer le dict Tracte, & a tous marchās de nen vendre dautre impression dans troys ans a peine de mil liures tourñ. & ferez iustice. Veue laquelle requeste la court faict les inhibitions requises par ledict Morpain a peine de mil liures tourñ. Faict a Bourdeaux en Parlement le dernier iour Dapuril, mil cinq cens quarante cinq.

Collation est faicte

De Pontac.

CORRECTIONS

CORRECTIONS

FEUILLE A.

Feuillet 1, verso. — *Le mot Et de la troisième ligne doit être reporté à la fin de la seconde.*

—	2, recto, ligne	3	Leheteri ber
—	3, recto, ligne	2	unduyāden
—	—	5	memoriaz
—	—	7	<i>supprimez la ponctuation</i>
—	—	9	id.
—	—	12	beharluque guc
—	—	14	<i>supprimez la ponctuation</i>
—	—	15	vilcendici
—	verso, ligne	2	deuotqui
—	—	16	saluaçeco
—	—	20	saluaçalia
—	—	26	hiri
—	4, recto, ligne	5	<i>supprimez la ponctuation</i>
—	—	13	daquizquian
—	—	20	vnsa
—	—	23	eguiteco
—	verso, ligne	8	goyz
—	—	8	<i>supprimez la ponctuation, ainsi qu'aux lignes 13, 14, 16 et 21</i>
—	—	23	vstelcera <i>supprimez la réclame</i>

FEUILLE B.

Feuillet 1, recto, ligne	1	ahaldaguien
— —	2	<i>supprimez la ponctuation</i>
— —	4	aste hartan
— —	15	vehardugu
— verso, ligne	16	iengoycoaren
— —	23	aguerico da
— 2, recto, ligne	21	vaduquegu
— verso,	5	gure buruya
— —	10	Beqhatorce
— 3, recto, ligne	7	iauna
— —	13	<i>supprimez la ponctuation</i>
— —	14	langoycua
— —	17	oroz onsa
— —	20	langoycua
— verso, ligne	1	manamenduyac :
— —	2	iāgoycobat
— —	5	lucequi
— —	14	<i>supprimez la ponctuation</i>
— 4, recto, ligne	15	ixutarçun
— —	16	<i>supprimez la ponctuation</i>
— verso, ligne	4	id.
— —	5	id.
— —	19	apphaynduric
— —	21	escuynetic
— —	22	heben
— —	22	<i>supprimez la réclame</i>

La description de la 1re vignette (feuille A, ft. 1 r°) pourrait être complétée par ce détail que le Christ en croix est entre les deux personnages ; au pied de la croix est une tête de mort ; au fond se voient à droite la ville de Jérusalem, à gauche la montagne des oliviers.

La seconde vignette (A, ft. 2 v°) représente Jésus regardant à sa droite : il retient de la main gauche une croix qui s'appuie sur son épaule et il est assis sur un coussin tenu par deux anges placés l'un à droite, l'autre à gauche.

Au feuillet 2 r° de la feuille A, les divisions des mots à la fin des lignes ne sont pas indiquées dans l'original aux lignes 1, 4, 10, 11, 18, 20 et 28. Elles le sont aux lignes 5, 12, 17, 19, 21, 22, 23, 25 et 27, mais par un double trait. Il en est de même d'ailleurs aux lignes 2 et 14 du feuillet 4 r° de la feuille G.

Bien que le format de la présente édition soit in-8°, on a maintenu la division en feuilles de la première impression qui était formée de 28 feuillets in-4° non foliotés.

L'imprimeur-libraire soussigné certifie qu'il n'a été tiré, du présent ouvrage, que 206 exemplaires, savoir : 100 sur papier de hollande (n°s 1 à 100), 50 sur papier teinté (n°s 101 à 150), 50 sur papier carré collé (n°s 151 à 200) et 6 sur papier de couleur (n°s 201 à 206 ; 1 violet, 1 bleu, 1 jaune, 1 rose, 1 vert et 1 dont chaque feuille est d'une couleur différente).

Tous les exemplaires ont été numérotés à la presse ; plusieurs portent en outre les noms des personnes auxquelles ils ont été offerts.

Bayonne, le 24 décembre 1873.

P. CAZALS.

